

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. Nulla ratione à Prælatiſ debere concedi peculium sine magna & urgenti causa, neque illud à subditis esse procurandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

rioris, & ad usus honestos, & determinatos. Ab hac Conclusionem non est qui dissentiat, & quia Concil. Trident. quoad bonorum mobilium usum nihil novi statuit, cum expressè ibi agat de bonis stabilibus, & ex alia parte id licebat ex antiquo jure & communi, id igitur modo etiam licitum erit.

Ex qua Conclusionem infero posse monachos delicta Prælati habere libros, vestes, pecuniam, & alia mobilia administrare in suos usus. Imò licita est consuetudo in aliquibus monasteriis introducta, ut moniales victum tantum à monasterio accipiant, vestitum autem, & alia ex suis laboribus sibi quantant, & quod magis est, ut cuilibet monacho detur quolibet anno vel mense ab Officiali monasterii certa quantitas pecunie, vel victus pro usibus sibi necessariis, ut supra Cap. præcedenti resolvimus, quia his non contradicit Concilium Tridentinum quantum ad hoc, quod est habere peculium, sed tantum ratione vitæ communis, ut ibi diximus. Quare optimè responsum est à Congreg. Cardinalium licere monialibus artificio, & propriis manibus sibi victum querere, si aliunde non habeant unde commodè sustentari valeant.

Prædictis non obstant contraia fundamenta & argumenta Navarr. nam primo satisfactum est ex dictis 2. Conclus. Ad 2. respond. quod quando Prælati alicui committit administrationem alicujus villæ, vineæ, & c. jam ille supplet vicem Officialis, nam cum sæpe procuratores, aut economi non possint omnia monasterii negotia gerere, eliguntur alii, qui vice eorum ea tractent in utilitatem monasterii, & hoc non est contra Trident. sed tantum quando hæc administratio alicui committitur tanquam peculium, potius in suam, quam in monasterii utilitatem.

Ad 3. dicitur, quod Prælati administrationem illam concedens alicui non constituit ipsam Officialem. Nam hoc interest ut supra dixi inter habentem peculium, & officialem, quod ille administrat discretè in utilitatem suorum utrumque, hic vero in utilitatem, & commodum Communitatis.

Ex quibus etiam infero non esse hodie licitam primam illam speciem administrationis, qua res stabili administranda conceditur in damnum & utilitatem administratoris. Nam hoc est, quod expressè in Concil. Trident. prohibetur, ut dictum est.

CAPUT VI.

Nulla ratione à Prælati debere concedi peculium sine magna & urgente causa, neque illud à subditis esse procurandum.

Quando Prælati & Subditi graviter peccent in usu peculii.

Sive peculium possit hodie concedi in stabilibus bonis, ut aliquorum fert opinio, sive tantum in rebus mobilibus, ut verior sententia, & à nobis superius confirmata tenet, illud imprimis certum est, tam Prælatos concedentes, quam subditos utentes sine justa, & rationabili causa horum peculiorum beneficio, graviter peccare contra votum paupertatis, hoc dictum expressè colligitur ex Navarr. Comment. 2. de Regul. n. 21.

Et primo de Superiore concedente patet quia cum administrat, vel distribuat bona monasterii in eos usus, in quos à jure ipsi est prohibitum dispensare, peccat contra votum paupertatis, & sicut Procurator monasterii, si ultra facultatem sibi commissam aliqua bona monasterii alicui Religioso concederet, esset proprietarius, tam ipse quam Religiosus illi bonis uteretur, ut supra demonst. avimus: Ita Prælati, qui ultra facultatem sibi à jure, à regula, sive à Constitutionibus concessam hujusmodi pecunia permittit, erit proprietarius, cum administrat bona monasterii sine facultate, & licentia justis, imò contra jura, Regulam, & proprias Constitutiones. Præterea (quæ est secunda pars nostri dicti) subditi his pecuniis utentes moraliter peccabunt: tum ob rationem ex similitudine accipientis aliquid à Procuratore add. statim 5. tenet, quia Prælati sine justa causa non est dispensator bonorum monasterii, ac proinde eis utentibus sine justa licentia injuste utitur, & tunc illud peculium dicitur habere, quasi propria auctoritate possessum. Oportet tamen explicare, quæ sit rationabilis causa concedendi, aut habendi peculium.

Et primo illa rationabilis causa videtur, quando subditus nulla ratione obtinere potest, ut superius vel economus monasterii ei necessaria provideat, quia non possunt, aut nolunt, tunc enim rectè potest à Superiore petere peculium, ut ex ipso sibi necessaria sumat secundum decentiam sui status. Nam quæ rationabilior causa excogitari potest, quam necessitas victus, & vestitus, & aliorum, quæ requiruntur ad decentiam proprii status?

Secundo rationabilis causa in aliquibus Religiosis videtur administratio alicui Religioso commissa, tunc enim justa causa videtur, ut ei peculium similiter concedatur, ut habetur in Cap. Monachi. ibi: Qui vero peculium habuerit, nisi ei ab Abbate pro injuncta administratione fuerit permissum, & c.

Præterea justa causa merito censetur, quando aliquibus Officialibus monasterii aliqua salaria pro injuncto munere loco peculii assignantur, ut tradit Navarr. Comment. 2. & 3. de Regul. unde in aliquibus monasteriis assignari solent à Prælati aliquæ pectantia, sive proventus peculiares, quæ omnia in Religiosis, in quibus jam usum recepta sunt servari cura conscientia possunt, Nam Religiosi ab his muneribus retardantur, nisi præpositis his præmiis ad ea suscipienda allicerentur. Quamvis in aliis Religiosis Prælati ea munera sine ulla spe temporalis præmii exequantur. His accedit etiam esse justam causam concessionis peculii alicui Religioso, illum talis fuisse industria, vel conditionis, ut ejus invento aliqua bona notabilia, sive sua arte, vel labore monasterio comparentur. Docet Navarr. Comment. 2. de Regular. num. 25. ubi refert solitos esse Dominicanos S. Stephani Salmantica sui Ordinis magistris Cathedralis magnorum reddituum ibi regentibus permittere, ut ex illis cognatis suis pauperibus aliqua bona distribuant.

Tertia causa esse potest, si Religiosi cibum, & vestes communes prodigè, & superflue consumant, tunc enim, si notabilis sit excessus, justè potest assignari portio certa, quæ sit veluti peculium, ut hac ratione ipsi suo damno, vel modo

modo viventes bonis monasterii magis consu-
lant. Naturale quippe vitium est negligi, quod
communiter possident, & e contrario inmatum
esse solet, ea quae in particulari habentur majori
cura servari, & custodiri.

Quarta causa rationabilis videtur esse, stu-
dium vitandae discordiae, quae aliquando te-
pescente spiritu in Religione ex victu, & ves-
titu ac vita communi, & aequali oriri solet.
Quae querela & murmuratio antiqua est in mo-
nasteriis, cum adhuc tempore Augustini inter
eius Monachos versaretur, ut ipse Cap. nouo
suae Regulae ait: *Si super indumento inter vos
contentiones, & murmura oriantur, & conque-
ratur aliquis se deterius accepisse, quam prius ha-
berat, & indignum se esse quod non ita vestiatur,
ut alius frater vestitur, hic vos probate quantum vo-
bis desit de illo interiori sancto habitu cordis, qui pro
habitu corporis ligatus.* Haec Augustinus, quibus satis
inducit contentiones, quae aliquando ex distri-
butione quotidiana communi & aequali fecun-
dum uniuscuiusque necessitatis proportionem
solent oriri.

Haec aliaque causae ab aliquibus reddi, pro-
batur solent, ut iuste Religiosis peculium
concedi possit, nobis vero non simpliciter &
absolute, sed potius eam sequenti distinc-
tione probantur. Nam aut sermo est de causa suf-
ficienti & iusta, ut omnibus subditis gene-
raliter peculia assignentur, vel tantum ut ali-
quibus in particulari. Si de primo loquamur,
nulla sufficiens & iusta causa reperitur, ut Prae-
latus possit omnibus Religiosis Communitatis
haec peculia concedere, cum Concil. Trident.
Sess. 25. Cap. 1. de reformat. Regularium expresse
praecipiat vitam communem quoad victum, &
vestitum integrè, severèq; servari. Quare
nulla apparet iusta causa, qua licitè possit Prae-
latus stare hoc decreto toti Communitati pec-
culia, aut formam vivendi per portiones pri-
vilegiatas concedere. Nam si Concil. ibi statuit,
ut vita communis collapsa restitueretur, ad id-
que teneri Superiores, ex vi huius decreti Tri-
dent. supra Cap. 4. probavimus, qua ratione
licet vitam communem statim relaxare? Ali-
qua vero causae ex dictis iustae videntur, ut
Praelati alicui subdito in particulari in Religio-
nibus, ubi id propria Regula, Constitutio-
nibus, aut consuetudine non prohibetur, pec-
culia permitant, dummodo peculium sit in
rebus mobilibus tantum, & ad iustas aliax condi-
tiones, de quibus Cap. praecedenti.

Denique, ut hoc peculium iuste concedi
possit, pensanda est causa, an iusta, & aequa
sit alicui boni viri, & prudentis, quia illi
relinquitur determinandum quod iure non est
determinatum, ut dicitur lege prima ff. de iure
deliberando, & tradit in hoc proposito Navarr.
Comment. 2. de Regularibus num. 25. ubi ait,
pensandam esse personam, locum, tempus,
finem in quem conceditur peculium, & quan-
titatem rei concessae. Quibus addendum est,
potissimum inspiciendum esse illius Religionis
usum, & consuetudinem, si alias propriae
Ordinis Constitutiones nihil de hoc statuunt.
Praeterea, an in illa sint magni, vel parvi proven-
tus, & status paupertatis, qui communiter in ea
servatur, & tunc non sine magna consideratione
peculium concedi debet.

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Ex dictis inferitur primò peccare mortaliter
Praelatum, qui non curat subditis praebere ne-
cessaria, secundum decentiam, & honesta-
tem sui status. Quia hac via ansam praebet sub-
ditis, ut peculia procurent, ut sup. Cap. 1.
latius ex Patribus tradidimus. Et idem sentio
de eo, qui recipit plures Religiosos, quam
elemosynis, vel redditibus Conventuum su-
sistentari possint. Quia reddit quasi impossi-
bilem, aut valde tenuem eorum victum & ves-
titum. quare in Trident. Sess. 25. Cap. 3. ma-
turè, sanctèq; deccenitur: *Ut in monasteriis
utantum numerus constituantur, ac in posterum con-
serventur, qui, vel redditibus propriis monasterio-
rum, vel ex consuetis elemosynis commode possint
sustentari.* Quod statutum praecipue obligat Prae-
latos Superiores, ut ita taxate numerum pro-
curent, ne ex nimia multitudine Conventus gra-
ventur, vel monachi quaerendo necessaria tolli-
tudinè distrahantur.

Quando Superiores graviter peccent in hac materia.

Secundo infero, subditos etiam mortaliter
peccare, qui occasionem praebent, ut in Re-
ligione peculia introducantur. Tenent D. An-
tonius in 1. parte titulo 16. Cap. 1. §. 11. Syl-
vest. verb. religio §. num. 7. Tunc autem dican-
tur praebere causam peculis introducendis, cum
bona monasterii sibi concessa dissipant, de-
struunt, aut prodigè contumunt; aut facile
murmurant, & de concessis sibi ad usum, etiam si
cum Religiosis moderatione illis concedantur,
querelas fundunt, aut etiam illi, qui subire la-
bores aliaque officia Religionis requiruntur,
nisi eis peculia, aut stipendium (ubi dari non
confluevit) permittantur. Et multò magis, qui
suis opinionibus, aut suffragiis curam horum
peculiorum abusum in suis Religionibus in-
ducere.

Quando Subditi.

C A P V T VII.

Superiores non posse sine proprietatis vitio monasterii bona in usum superfluos nedum profanos expendere.

Vera in hac re sententia est communi Patrum,
Doctorumque traditione recepta, mo-
nasteriorum Praelatos graviter, lehaliterque
delinquere, monasterii bona (quae Christi
substantia seu patrimonium dicuntur) in pro-
fanos usus vanè aut imprudenter effundendo.
Testantur id DD. sacri Hieronymus, in Regula
monachorum Cap. 3. Praeter victum inquit, & SS. Patrum
vestitum & manifestas necessitates nihil cuiquam ac DD.
tribuas: ne filiorum passes caves comedant Tu sententia,
ergo considera ne Christi substantiam imprudenter
effundas. Gregorius etiam in Pastoralis, parte
tertia, admonit. 21. de Praelatis loquens, ita
habet: *Necesse est ut sollicitè perpendant, ne com-
missa indignè distribuunt. & infra, Ne cum pau-
ca oporteat, plurima praebant.* unde Benedictus
Cap. 55. suae Reg. postquam Abbati ut mona-
chis necessaria distribuatur, praecipit, ac subjun-
git: *Fam quod superfluum est, amputari debet, &
pedules & quodcumque est retusum, reddant, cum
accipiunt novum.*

Quod D. Basilus in Reg. brevior. interrogat.
Kkk 87. &

Quam in peculio concedendo potissimum pensanda sint

cedente patre
que bona mo
si ipsi est pro
vorum prope
terii, si ultra
mona mona
sset proprieta
his bonis uero
clatus, qui ultra
ve à Confite
peculia penita
minister bona
tia iustas ino
Confite
tae hinc dicit
caliter pecc
tudine acci
dum; non
est dispensa
nde eis una
unc illud pe
a auctoritate
e, quae sit
habende pe.

ula vident, qu
nere possit, p
u ei necessa
aut nolunt, h
deie e pecu
secundum
ionabilior
ritas victu
ntur ad de
aliquibus
aliqui Reli
ula vident,
ur habeat
an libere
tione fuerit
ar, quando
qua salaria
signatur,
Regul. unde
or à Prae
peculiat,
us jam via
a possunt,
clarentur,
cienda al
bus Prae
is pramil
stano cen
lo, illum
t eius in-
vella-
Navarr.
tri solitos
onica sui
m redi-
illis co-
tribuant.
bum, &
ue con-
is, iuste
luri pe-
el com-
modo

IESU
Spirit.
II